Dahi bəstəkarın yubileyinə dəyərli töhfələr

Xalqımızın hər zaman iftixarla anaraq adını uca tutduğu Üzeyir bəy Hacıbəylinin 140 illik yubileyi bu ilin yaddaqalan mədəni hadisələrindən birinə çevrilib. Dövlət başçısı İlham Əliyev fevralın 3-də "Üzeyir Hacıbəylinin 140 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd olunub ki, Üzeyir bəy Hacıbəyli çoxşaxəli yaradıcılığı ilə Azərbaycan mədəniyyəti tarixində silinməz iz qoymuş qüdrətli şəxsiyyətlərdəndir: "Ömrünü cəmiyyətin mədəni tərəqqisinə həsr edən fədakar ziyalının yüksək mənəvi-estetik dəyərə malik irsi Azərbaycan xalqının XX əsrin ilk onilliklərindən vüsət almış ədəbi-mədəni intibahının aynasıdır. Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin banisi olan Üzeyir Hacıbəyli novator sənətkar kimi milli musiqi xəzinəsini unikal forma və janrlarla zənginləşdirmişdir. O, Şərqin və Qərbin musiqi nailiyyətlərinin dərin vəhdətində dünya musiqisinin qızıl fondunda fəxri yer tutan nadir sənət inciləri meydana gətirmiş, Azərbaycan mədəniyyətinə beynəlxalq miqyasda geniş şöhrət qazandırmışdır. Üzeyir Hacıbəyli eyni zamanda parlaq bədii dühası sayəsində Azərbaycan dramaturgiyasına dəyərli töhfələr vermiş, alovlu publisistikası ilə mətbuat salnaməsinə yeni səhifələr yazmışdır. Onun azərbaycançılıq məfkurəsi ilə yoğrulmuş dolğun ictimai-siyasi fəaliyyəti əsl vətənpərvərlik nümunəsidir".

Doğma xalqının tarixini, mədəniyyətini, incəsənətini, mətbuatını çoxşaxəli fəaliyyəti, dühası ilə zənginləşdirən, dünyaya tanıdan bu böyük şəxsiyyətin irsinə hər zaman ehtiramla yanaşır, bu gün də Üzeyir bəydən öyrənirik. Bu baxımdan Azərbaycanın milli klassik musiqisinin və professional bəstəkarlıq məktəbinin banisi, ilk milli operanın müəllifi, görkəmli maarifçi, dramaturq və publisist Üzeyir bəy Hacıbəylinin anadan olmasının 140 illiyi münasibətilə Böyük Britaniyanın BP şirkəti təqdirəlayiq işlər həyata keçirib. Belə ki, BP şirkətinin sponsorluğu ilə Üzeyir bəy Hacıbəylinin 140 illik yubileyi çərçivəsində dahi bəstəkarın Bakıdakı ev-muzeyinin direktoru, Xalq artisti Sərdar Fərəcovun və muzey əməkdaşlarının birgə təşəbbüsü və əməyi nəticəsində silsilə nəşrlər hazırlanaraq işıq üzü görüb.

Həmin nəşrlərdən biri "Ömür albomu" adlandırılıb. "Ömür albomu"nun layihə rəhbəri və ideya müəllifi Üzeyir Hacıbəylinin ev-muzeyinin direktoru, Xalq artisti Sərdar Fərəcov, tərtibçiləri isə muzeyin əməkdaşları Nərgiz Qədirova və Xanım Həsənxanovadır. Kitabın redaktoru Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Gənclər Şurasının sədri Fərid Hüseyndir.

Nəfis tərtibatda nəşr olunmuş "Ömür albomu" Üzeyir bəyin həyat və yaradıcılığını, ictimai fəaliyyətini, musiqi irsini əks etdirir. Üzeyir Hacıbəylinin ev-muzeyinin direktoru, Xalq artisti Sərdar Fərəcovun kitaba yazdığı "Ön söz"də bildirdiyi kimi, bu böyük şəxsiyyətin - Üzeyir bəy Hacıbəylinin həyat və yaradıcılıq salnaməsi mənalı ömür dəqiqələri, ecazkar ilhamının böyük uğurları, maarif və mədəniyyətimizin tərəqqisi yolunda yorulmadan apardığı gərgin mübarizə anları, xalqına və doğma yurduna sonsuz məhəbbəti ilə bağlıdır.

Kitabdakı fotoşəkillər, sənədlər, illüstrasiyalar, afişalar Üzeyir bəyin ömür yolunun müxtəlif mərhələlərini, ailə üzvlərini, dostlarını, əməkdaşlıq etdiyi insanları, həmçinin böyük şəxsiyyətin pedaqoji və publisistik fəaliyyətini, Azərbaycan musiqisinin inkişafına verdiyi əvəzsiz töhfələri bir daha tanıdır. Eyni zamanda "Ömür albomu" bu görkəmli sənətkarın xalqına olan məhəbbətini, onun milli-mədəni irsinə bağlılığını əks etdirir.

"Unudulmaz incilər" (partituralar) adlı digər nəşrin redaktoru Sərdar Fərəcov, məsul redaktoru Fərid Hüseyn, ingilis dilinə tərcümə edən Tamam Bayatlıdır.

Bu kitaba yazdığı "Ön söz"də Sərdar Fərəcov Azərbaycanın dünyaşöhrətli bəstəkarı Üzeyir bəy Hacıbəylinin yaradıcılığının hər zaman diqqət mərkəzində olduğuna, öyrənildiyinə və araşdırıldığına diqqəti çəkib. Qeyd edib ki, bütün bunlara rəğmən bəstəkarın arxivində hələ də öz tədqiqatçılarını gözləyən xeyli əsərlər vardır ki, onların arasında opera, kantata, mahnı və digərlərini göstərə bilərik. "Unudulmaz incilər" kitabı bu mənada dahi bəstəkarın yubileyinə dəyərli töhfədir.

"Unudulmaz incilər"ə "Milli marş", "Şeyx Sənan" operasından üç fraqment ("Müqəddimə", "Qızların xoru", "Şeyx Sənanın eşq etirafı"), "Çırpınırdın, Qara dəniz", "Simfonik rəqslər №1", "Simfonik rəqslər №2", "Bahar nəğməsi", "Aşıqsayağı" əsərləri daxildir.

BP şirkətinin sponsorluğu ilə işıq üzü görmüş digər nəşr - "Uşaqlara hədiyyə (səs və fortepiano üçün mahnılar)" Üzeyir bəy Hacıbəylinin 140 illiyinin qeyd olunduğu bir vaxtda uşaqlara əvəzolunmaz hədiyyədir. Sərdar Fərəcovun qeyd etdiyi kimi, dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəyli yaratdığı möhtəşəm operalar, operettalar, kantatalar, kamera və orkest əsərləri ilə yanaşı, uşaqları da unutmamış, onların mənəvi aləmini zənginləşdirən çox gözəl, oynaq və mənalı mahnılar bəstələmişdir: "İstər Hadrutda, istərsə də Bakıda "Səadət" məktəbində çalışdığı illərdə Üzeyir bəy uşaqları xüsusi sevgi, diqqət, qayğı ilə əhatə etmiş, onların təlim və tərbiyəsində musiqinin əhəmiyyətini hər zaman ön planda tutmuşdur".

Üzeyir bəy Hacıbəylinin uşaq mahnılarının mövzularının çoxşaxəli olduğunu diqqətə çatdıran Sərdar Fərəcov yazıb: "Bu mahnılarda təbiət, insan əməyi, ailə-məişət səhnələri, bayramlar və digər mövzular əksini tapmışdır. Bu gözəl mahnıların sözləri görkəmli Azərbaycan şairləri Mirzə Ələkbər Sabir, Abdulla Şaiq, Abbas Səhhət, Mirmehdi Seyidzadə və başqalarına aiddir. Hətta ədəbiyyatşünas Firudin bəy Köçərli 1910-cu ildə Abdulla Şaiqin yazdığı "Gözəl bahar" pyesi əsasında yeni bir operetta yazmaq təşəbbüsü ilə Üzeyir bəyə müraciət etmişdir".

Üzeyir Hacıbəylinin ev-muzeyinin Ekspozisiya və kütləvi işlər şöbəsinin müdiri, gənc bəstəkar Vəfa Bağırzadənin tərtib etdiyi məcmuədə 8 mahnı - "Uşaqlara hədiyyə"də "Çıxdı günəş", "Ninni", "Pilotlar", "Səhər-səhər yaz çağı", "Beşik başında", "Bir quş düşdü havadan", "Bayram günü", "Şəfəq sökülərkən" mahnıları yer alıb.

Bu nəşrin də redaktoru Üzeyir Hacıbəylinin ev-muzeyinin direktoru, Xalq artisti Sərdar Fərəcov, məsul redaktoru Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Gənclər Şurasının sədri, şair Fərid Hüseyn, ingilis dilinə tərcümə edəni Tamam Bayatlıdır.

Yeni nəşrlərin təqdimatı ilə bağlı şirkətin yaydığı məlumatda bildirilib ki, BP Azərbaycanın mədəniyyət tarixinin zirvəsində duran nəhəng şəxsiyyətlərdən biri, xalqın milli klassik musiqisinin və professional bəstəkarlıq məktəbinin banisi, ilk milli operanın müəllifi, görkəmli maarifçi, dramaturq və publisist Üzeyir bəy Hacıbəylinin anadan olmasının 140 illiyini Azərbaycan xalqı ilə birlikdə bayram etməkdən qürur duyur. "Bu əlamətdar hadisə münasibətilə BP dahi bəstəkarın misilsiz irsinin qorunmasına töhfə olan xüsusi kitablar komplektinin nəşrinə dəstək verib.

Layihə Azərbaycanın mədəni irsinin, o cümlədən onun zəngin tarixinin və əsrarəngiz sənət xəzinəsinin təbliği və tədqiqinə dəstək istiqamətində BP-nin davamlı öhdəliyini əks etdirir".

Z.FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"